MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ 11.1.2019
Neuvotteleva virkamies Tapio Hakaste **HE 287/2018 vp.**

MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNALLE

Viite: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Suomen ja Norjan väliseen Tenojoen kalastussopimukseen liittyvät lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset on saatettu voimaan kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetulla lailla (176/2017), jäljempänä *voimaansaattamislaki*. Voimaansaattamislaissa säädetään muun muassa siitä, mitkä tahot vastaavat sopimuksen toimeenpanoon liittyvistä tehtävistä Suomessa.

Esityksen tarkoituksena on muuttaa voimaansaattamislain 8 §:n 1 momenttia siten, että luvanmyyntitehtävä siirtyy alueen toimivaltaiselle kalatalousalueelle 1 päivän tammikuuta 2019 sijaan kahta vuotta myöhemmin 1 päivänä tammikuuta 2021. Muita muutoksia momenttiin ei esitetä. Siirtymäajan jatkaminen kahdella vuodella varmistaisi sen, että kalatalousalue saa toimintansa käyntiin ennen luvanmyynnin siirtymistä sen hoidettavaksi.

Luvanmyynnistä on vastannut Lapin Elinkeino- Liikenne- ja Ympäristökeskus. Tenojoen kalastussäännön 4 § mukaisten lupatyyppien myyntitehtävä on useiden muiden kalastuslupien myyntiä vaativampi, koska lupamäärä on rajoitettu kiintiöllä kysyntää huomattavasti pienemmäksi ja osa luvista edellyttää niiden käyttäjiltä joko vakinaista asumista Tenon vesistön jokilaaksoissa tai tietyn suuruista kalastusoikeuden omistusta. Tehtävän hoitamista varten on perustettu sähköinen luvanmyyntijärjestelmä. Luvanmyyntitehtävästä vastaava taho jakaa myös voimaansaattamislain 11 § mukaisesti edellisenä vuonna kertyneet lupatulot 8 § 1 momentin 1 kohdan mukaisiin korvauksiin rajajokialueen vesialueiden omistajille sekä toimii Tenon kalastusveneiden rekisteröintitehtävissä avustavana palveluntarjoajana.

Muutoksella pyritään välttämään riski siitä, että lupien myynnin aloittaminen uudessa organisaatiossa ei onnistu voimassa olevassa laissa säädetyssä aikataulussa. Luvanmyynnin epäonnistuminen merkitsisi merkittäviä taloudellisia menetyksiä paikallisille kalastuksen ympärille rakentuville elinkeinoille, etenkin alueen matkailuyrittäjille. Siirtymäajan jatkaminen edesauttaisi osaltaan sitä, että kalatalousalue ehtisi paremmin perehtyä sille siirtyviin tehtäviin ja esimerkiksi tarvittaessa kouluttamaan tehtäviä tulevaisuudessa hoitavia henkilöitä. Kahden vuoden siirtymäaika mahdollistaisi yhden vuoden siirtymäaikaa paremmin Lapin ELY keskuksen ja kalatalousalueen välisen yhteistyön siirtymävaiheen aikana.

Esityksellä ei ole merkittäviä julkistaloudellisia vaikutuksia. Nykytilanteessa Lapin ELY-keskuksen virkatyön lisäksi maa- ja metsätalousministeriö on myöntänyt Lapin ELY-keskukselle määrärahan, jota on käytetty henkilöstön palkkaamiseen luvanmyyntitehtävää ja veneiden rekisteröintitehtävää sekä mm. kalastuksen valvontaan liittyviä tehtäviä varten. Tehtävien siirtymisen jälkeen osa Tenojoen kalastuslupien myynnistä valtioille kertyvästä määrärahasta on tarkoitus ohjata ELY-keskuksen sijaan alueen toimivaltaiselle kalatalousalueelle.

Muutosesitys on ollut esillä Saamelaiskäräjien kanssa muista Tenojoen kalastukseen liittyvistä asioista käydyssä neuvottelussa. Saamelaiskäräjät ei katsonut tarpeelliseksi järjestää muutoksesta erillistä neuvottelua saamelaiskäräjälain 9 § mukaisesti. Lausuntokierroksella lisäaikaa luvanmyynnin siirtymiseen on kannatettu laajasti.